

การผลิตข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาโดยใช้การประเมินชุมชนแบบเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal; RRA) เป็นเทคนิควิธีในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในระหว่างปีการผลิต 2550/51 ถึง 2551/52 ตามวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) ศึกษากระบวนการผลิตข้าวอินทรีย์ของจังหวัดขอนแก่น และอุบลราชธานี โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมจากการผลิตข้าวอินทรีย์ที่เกษตรกรปฏิบัติ 2) เปรียบเทียบระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ของกลุ่มต่าง ๆ และ 3) จัดทำรูปแบบระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ พบว่า สถานการณ์การผลิตข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นยังเป็นเพียงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการลดหรือละการใช้สารเคมี โดยเน้นที่ปัจจัยนำเข้าในการผลิตคือปุ๋ย โดยการเรียนรู้ของเกษตรกรพัฒนาแนวคิดเรื่องสุขภาพมาเป็นเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ แล้วจึงเกิดกิจกรรมการทำข้าวอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด หรือปุ๋ยอินทรีย์ผสม ในการผลิตไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน คือมีความเชื่อมั่นว่าการบริโภคข้าวอินทรีย์เป็นการบริโภคอาหารที่ดี ไม่มีสารปนเปื้อน ปัจจัยรองลงมาคือการได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่กว้างขวางนัก ผลการศึกษาจากเกษตรกรกลุ่มนี้ยังไม่สามารถไปสัมผัสถึงมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้เนื่องจากทัศนคติของเกษตรกร ต่อมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์นั้นยังแตกต่างกันอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตตามแนวมาตรฐานของจังหวัดสุรินทร์และอุบลราชธานี การปรับตัวของเกษตรกรที่กล่าวมานี้เรียกว่าปฐมนิเทศอินทรีย์ที่เป็นการก้าวไปสู่การผลิตข้าวอินทรีย์ ก่อนสู่การเป็นอินทรีย์ปรับเปลี่ยนในปีแรกเพื่อเข้าสู่ข้าวอินทรีย์มาตรฐานอย่างแท้จริง

Abstract

222863

Organic rice production of farmer in Khon Kaen province is studied through rapid rural appraisal (RRA), as technique for data collection and analysis in major rice crop year 2007/08 to 2008/09. Three main research objectives were: 1) To describe the current organic rice of farmer in Khon Kaen province; 2) To compare organic rice of farmer in Khon Kaen province with other; and 3) To describe the pattern of international organic agriculture standards. The result shown that the current organic rice of farmers in Khon Kaen province was only adopted their behavior decreasing chemical fertilizer and insecticide used. They focus on input factor as organic fertilizer. Farmer practice is developed from health to organic fertilizer making and following by organic rice production. The manure, green manure, and mixed organic fertilizer are used in rice production for household consumption. They believe that their rice were not contaminated with chemical fertilizer, it was come from nature. They mentioned about less expanded from the organic rice extension organization. The farmer of this study still not be touch to organic agriculture standards because of the farmer attitude of and practice Khon Kaen much differ on standard of organic rice production in Surin and Ubolratchathani. However, farmer adaptation called initial organic rice to be developed to organic in first year and organic agriculture standards at last.